Lokalarkiver i Danmark

En lille Status

7 – 5 2025
Sverige

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA)

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) er de lokalhistoriske arkivers interesseorganisation og blev oprettet i 1949.

Web: https://danskearkiver.dk/

Repræsenterer 538 lokal- og stadsarkiver (som ordinære medlemmer) og 40 andre kulturinstitutioner med interesse for arkiverne (som ekstraordinære medlemmer) og varetager arkivernes interesser over for Rigsarkivet, Kulturministeriet og andre interesseorganisationer

→ Arbejder for, at lokalarkiverne kan blive omfattet af Arkivloven, så de i princippet får samme hjemmel til indsamling af materiale med personhenførbar data som de offentlige arkiver, Rigsarkivet og stadsarkiverne, der allerede er omfattet af loven

→ Støtter de danske lokalarkiver i at indsamle og bevare kulturarven på bedst mulig vis

→ Udbyder kurser i arkivdrift og registrering

→ Står bag og 'drifter' arkivernes registreringsdatabase, Arkibas, og hjemmesiden **arkiv.dk**.

- ODA (Organisationen Danske Arkiver) oprettet i 2006. 62 medlemmer –> primært Stadsarkiver

Web: https://dkarkiver.dk/

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Lokalarkiver i Danmark

Der findes 550-600 lokalarkiver i Danmark. De opbevarer flere hundrede års dansk kulturarv fra privatpersoner, foreninger og virksomheder i form af billeder og dokumenter, som frivillige indsamler og registrerer. Primært lavrisikomateriale. Hertil kommer godt 50 stadsarkiver i et tilsvarende antal kommuner.

- Brugerne på lokal- og stadsarkiverne er en bred kreds af historikere, slægtsforskere, arkitekter, ingeniører, bygherrer, undervisere, studerende og skoleelever, der søger alle mulige slags lokalhistoriske oplysninger – eller borgere, der blot søger oplysning om det sted, hvor de bor.

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Lokalarkiver i Danmark

Lokalarkiverne i tal

I 2023 havde lokal- og stadsarkiverne (NB. Corona effekt kunne stadig mærkes i 2023)

- 70.431 besøgende gæster
- 91.500 deltagere i arrangementer (foredrag, byvandringer mv.)
- 67.656 skriftlige henvendelser
- 17.827 telefoniske henvendelser
- 651.694 frivilligtimer (svarende til ca. 340 årsværk).

- Der arbejder 4-5.000 frivillige (fortrinsvis seniorer) på de danske lokal- og stadsarkiver. De bidrager med de nævnte mindst 340 årsværk på arkiverne. Flere end 3.000 af de frivillige arbejder på lokalarkiver, der udelukkende har frivillig arbejdskraft.

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Økonomi

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) modtager årligt en bevilling på knap 750.000 kr. fra en pulje af udlodningsmidlerne. Pengene bliver brugt til informationsvirksomhed, drift af et lille sekretariat i Vejle (mellem 3 og 3,5 årsværk), tilskud til en moduluddannelse for arkivledere og arkivmedarbejdere samt andre former for faglige kurser og seminarer mv. SLA og Arkibas opkræver herudover godt 2,8 mio. kr. fra medlemmerne af SLA til organisationens drift og fra brugerne Arkibas/arkiv.dk til drift og udvikling af IT-platformene.

Nogle lokalarkiver, men langtfra alle, modtager et beskedent kommunalt tilskud.

Arkibas og arkiv.dk er de seneste 10 år kun blevet videreudviklet takket være to bevillinger fra A.P. Møller-fondene på hhv. 1,8 og 2,5 mio. kr. Bevillingerne har dækket to tredjedele af udgifterne. Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) har bidraget med den sidste tredjedel.

- Velux Fonden har i årene 2017-2021 støttet de aktive frivillige ældres arbejde på lokal- og stadsarkiverne med i alt 5,1 mio. kr. Pengene er blevet brugt på indkøb af udstyr, uddannelse og formidlingsprojekter.

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Udfordringer

Lokalarkiverne er helt overordnet udfordret af, at de ikke er omfattet af Arkivloven fra 2002 og aldrig har opnået en årlig finanslovsbevilling.

1. Hvis den synergi og den lokale tillid, de danske arkiver har oparbejdet gennem årtiers indsamling og formidling, skal bevares og udvikles til gavn for både frivillige og professionelle brugere, skal indsatsen for arkivernes frivillige styrkes med bl.a. mere uddannelse og koordinering.
2. Databasen Arkibas og hjemmesiden arkiv.dk skal løbende vedligeholdes, udvikles og sikres for at imødegå teknologisk forældelse.
3. Alle ca. 600 lokalarkiver har individuelle databehandleraftaler, som Sammenslutningen for Lokalarkiver (SLA) hjælper med. Aftalerne skal løbende opdateres, og allerede nu kører lokalarkiverne på tredje udgave af deres databehandleraftaler, som er på hver 26 sider.
4. Der er krav om en årlig IT-revision, som skal dokumentere, at Arkibas og arkiv.dk overholder alle relevante bestemmelser.
5. Materiale fra vores tid vil kun i begrænset omfang blive indsamlet og opbevaret lokalt, fordi indsamlings- og registreringsarbejdet på grund af GDPR er blevet vanskeligere at udføre lovligt.
6. Endelig savner lokalarkiverne i henhold til Datatilsynets udtalelse fra april 2021 hjemmel til at indsamle og opbevare materiale med personhenførbare data, fordi lokalarkiverne indtil videre ikke - som Rigsarkivet og stadsarkiverne - er omfattet af Arkivloven.

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Arkibas og arkiv.dk

629 lokalarkiver, stadsarkiver og andre kulturinstitutioner bidrager med materiale til lokalarkivernes database Arkibas og hjemmesiden arkiv.dk, som Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) står bag.

Store erhvervsvirksomheder bruger også Arkibas -> f.eks. Lego, Novo Nordisk osv.

Arkibas er landets mest brugte arkivregistreringssystem med i alt 5.975.000 registreringer i januar 2025.

April 2025 har Arkibas rundet de 6. millioner registreringer

Der er en månedlig tilgang på ca. 30.000 registreringer i Arkibas

arkiv.dk er Danmarks største og mest brugte fotoalbum med i alt 5.012.669 registreringer og 4.028.383 billeder i januar 2025. På arkiv.dk ligger fotografier, dagbøger, breve, plakater, regnskaber, dias, lydbånd, smalfilm og videooptagelser fra foreninger, virksomheder og private i lokalområderne, typisk indsamlet af folk med et enormt lokalkendskab. Materiale, som Rigsarkivet og kommunale arkiver ikke er forpligtet til at opbevare – og heller ikke ville have ressourcer til at samle ind med så bred en dækning fra lokalområderne.

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Arkiv.dk

Lokal- og stadsarkivernes præsentationsplatform **arkiv.dk** havde frem til august 2024 anslået minimum 35 millioner besøgende og 275 millioner sidevisninger.

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

FREMTIDEN

- Mere permanente økonomiske ressourcer
- Arbejder på at Lokalarkiverne bliver nævnt i Arkivloven
- Mulig fusion mellem SLA og søsterorganisationen ODA (Organisationen Danske Arkiver)
- Fremtidssikre Arkibas og Arkiv.dk
- Åbne Arkiv.dk op for flere registreringssystemer vha. API

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Brug af AI i Arkibas og arkiv.dk

- Registrering
- Søgning
- Formidling

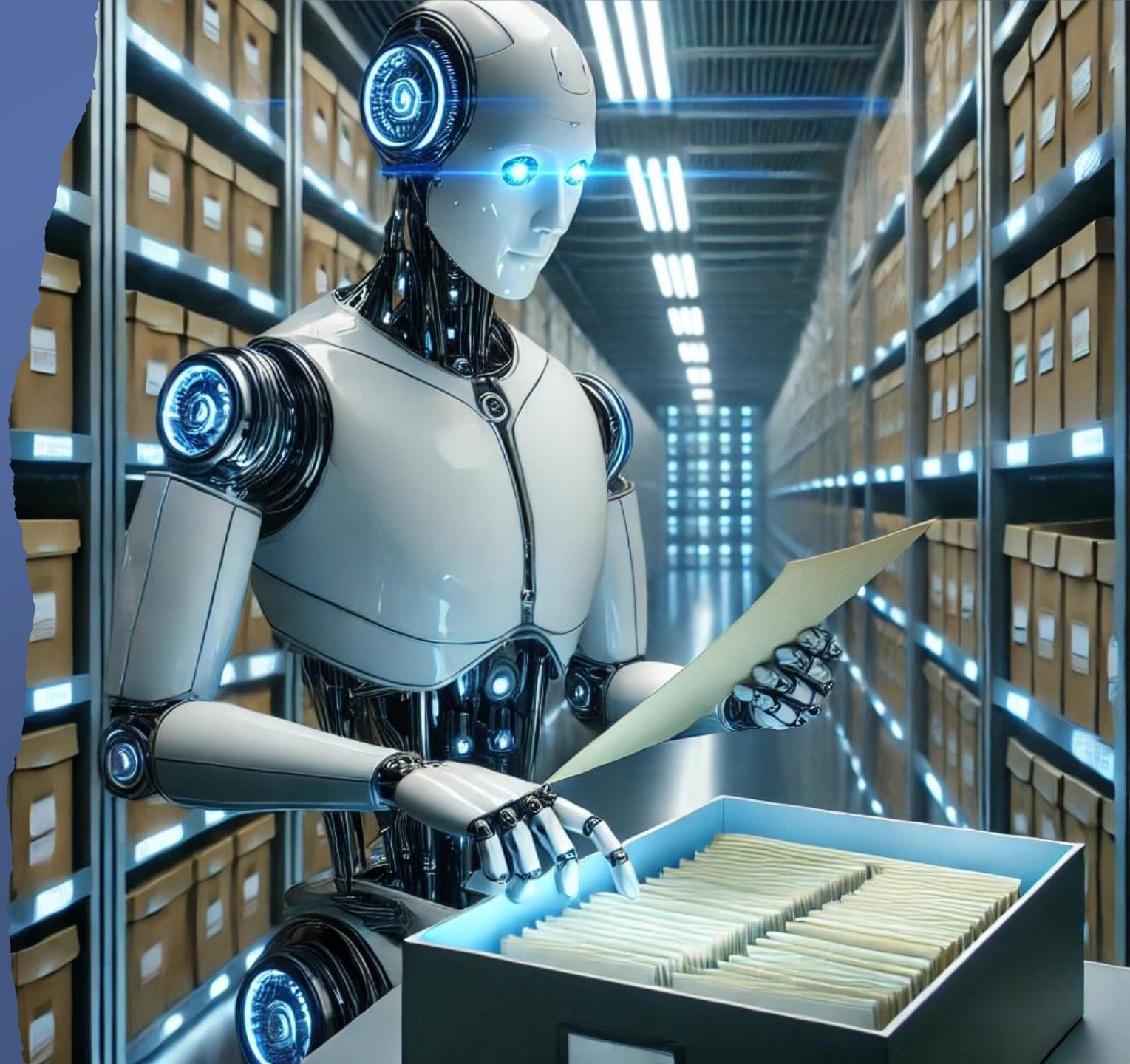

Brug af AI i registreringsarbejdet

Find dobbeltregistreringer

arkivdk

Brug af AI i registreringsarbejdet

Generering af fritekstord

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Brug af AI i registreringsarbejdet

Give kvalificeret bud på datering af billeder

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Forsøg med brug af ChatGPT til datering

ChatGPT: 1898

Lokalarkivet for Thyborøn-Harboøre-Engbjerg

Bryllup på Rønland, Inger Mandsberg viet til Andreas Hansen den 27 april 1921

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS

Forsøg med at brug ChatGPT til datering

ChatGPT: 1905

Lokalarkivet for Thyborøn-Harboøre-Engbjerg

Bryllupsbillede af læge og Kina-missionær Niels Nielsen og Ane Kirstine Jørgensen

5. september 1902
Viet i Minneapolis

rkiver
ARKIBAS

Brug af AI i registreringsarbejdet

Identifikation af personer vha. ansigtsgenkendelse

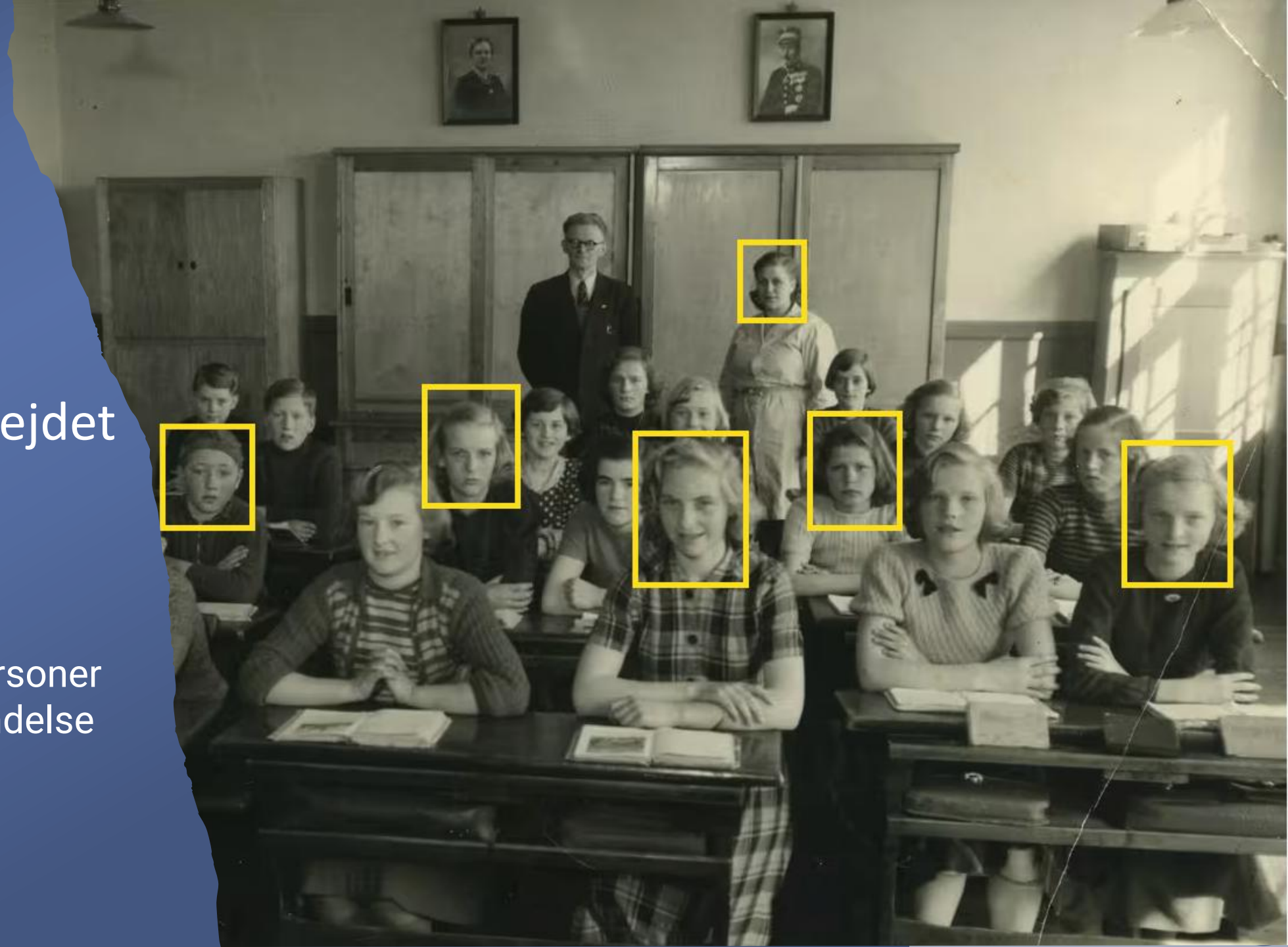

trabant

Side 1 af 1

Liste

1978
Lumske køreegenskaber, 1978

N50300
Billeder
Vejle Stadsarkiv

1965
Gram Tæppefabrik

B717
Billeder
Lokalhistorisk Arkiv for Gram og Omegn

1980 - 1990
Bjarne Larsen, automobilforhandler i Finlandsgade, Haslev ca. 1980-90

B7742
Billeder
Faxe Kommunes Arkiver

1978
Villys Autoservice, Nygade 2

B2770
Billeder
Karup Egnsarkiv

1991
Autohuset H.P. Hansen. Jørgen Hansen og hans søn, Jacob, inspicerer en Trabant

B9605
Billeder
Vordingborg Lokalhistoris

Brug af AI ved søgning

Bedre søgeresultater

Få svar i én sætning i stedet for i et søgeresultat

Stil et spørgsmål og få detaljeret svar

SLA
Sammenslutningen af Lokalarkiver
ARKIBAS